

Part 1 - Write 250 words explaining how Schriver and Jensen (2022) apply their overall arguments regarding the relationship between digital archives and historical research to the specific case they examine. (Asger)

Astrid Ø. C. Schriver og Helle S. Jensen har i deres tidsskrift brugt et case omkring det digitale arkiv af luftfotografier af landskaber i Danmark, *Danmark set fra luften - før Google*, fra Det Kongelige Bibliotek. I casen er der tale om digitaliseringen af et arkiv med luftfotografier over Danmark. Et af deres overordnede argumenter er, at digitaliseringen af arkiver gør det lettere tilgængeligt og synligt for historikeren og andre.¹ I forbindelse med det, bliver det analoge arkiv også mindre synligt og tilgængeligt, som betyder, at der potentielt kan være vigtig information der går tabt. Digitaliseringen af arkiver stiller også nogle problemer, her i brugen af søgemaskiner, hvilket er et betydeligt værktøj til at finde kildemateriale. Dog har søgemaskiner også sine begrænsninger, der fokuserer på brugte søgeord og dermed kan materiale slippe gennem sprækkerne, da det kan fjerne sig selv fra deres oprindelige og fysiske kontekst.²

Digitaliseringen af arkivet fra Det Kgl. Bibliotek har givet flere udfordringer. Blandt andet er der mange fotografier fra det analoge arkiv i negativer, som gør dem vanskelige at undersøge. Derudover har den geografiske placering af fotografierne ikke været præcise i forhold til dagens standard.³ Arkivets tilgængelighed er blevet bedre, men lokalhistorikere så nogle problemer i, at det kunne ramme dem finansielt. Overordnet set er kulturarvens udbredelse blevet større, hvilket er et argument de taler meget for, som et argument for, at gennemgå en digitalisering af analog arkiver, ligesom i denne case.

Digitale arkiver og historisk undersøgelse er derfor blevet lettere for historikeren. Informationerne fra de analoge arkiver er blevet så vidt muligt digitaliserede, og det er stadig en proces som fortsætter den dag i dag, og kan typisk findes via en søgemaskine, dog med sine begrænsninger.

Part 2

1. Briefly analyze the two institutions behind these digital resources. What do you know about the institutions in terms of their funding, strategies, mandates, etc.—especially as they relate to digitization strategies? (Casper)

NæstvedArkivernes strategi er at møde borgere hvor de er, og dette er i stigende grad digitalt. Dette indebærer en “nedtoning” af det fysiske arkiv og fokus på digitalisering af kilder⁴. Også forskere og medier skal kunne bruge arkiverne, og derfor har de samtidigt et fokus på sikkerhed, fortrolighed og autenticitet. Digitaliseringen skal understøttes af borgerinddragelse, bl.a. ønsker man at finde frivillige til affotografering og transskribering. Herudover har arkiverne en formidlingsopgave, som skal understøttes af digitaliseringen.

¹ Schriver, Astrid Ølgaard Christensen, og Helle Strandgaard Jensen. “Arkivets Digitalisering. En Ny Udfordring Til Historisk Metode?” *Temp. Tidsskrift For Historie* Årg. 13, no. Nr. 25 (2022): 5–27., s. 9

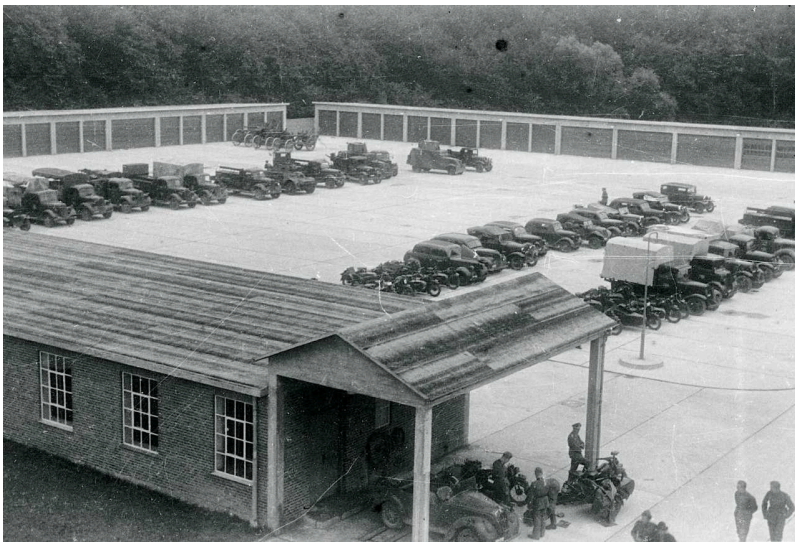
² Schriver og Jensen, s. 10

³ Schriver og Jensen, s. 11-12

⁴ Strategi for arkivering 2020-2025, NæstvedArkiverne

En del af Nationalmuseets digitale strategi favner bredere, eftersom de søger at være tilgængelige på andre platforme end deres egne⁵. Dette er et resultat af borgernes ageren på digitale platforme, samt internettets arkitektur, der betyder, at brugere igennem f.eks. google oftest vil søge information på platforme som wikipedia, ikke nationalmuseets hjemmeside.

2. Find sources from Næstved in the Frihedsmuseets fotoarkiv, and sources related to the Occupation in NæstvedArkiverne (Casper)

Næstved kaserne overtaget af besættelsesmagten, 29/08/1943

Jernbanesabotage fra Næstved Banegård

3. Describe how you found these sources. Where did you search, and what search terms did you use? (Casper)

Søgningen af kilder på Frihedsmuseets arkiv var meget simpel, da de digitaliserede fotografier bærer metadata, der i mange tilfælde inkluderer en placering. Derfor kan man blot søge på “Næstved” og tjekke boxen *præcis placering* af. På denne måde er man sikret, at billedet stammer fra Næstved, så længe man har tiltro til arkivets/arkivarens faglighed i at indtaste korrekt metadata. Man kan også blot søge på “Næstved” uden at tjekke placeringen, og dette fordobler mængden af søgeresultater, men introducerer lidt mere usikkerhed omkring placeringen. Næstved kunne i dette tilfælde godt være nævnt i fotografiets metadata uden at det er fotografiets placering. Eksempelvis kunne man som arkivar vælge at skrive “Fotograferet i Hyllinge tæt på Næstved”, og man ville derfor som bruger finde dette billede i en “Næstved”-søgning.

På NæstvedArkiverne gav søgningen “Besættelse” gode resultater, da arkivarerne eksempelvis har skrevet en artikel om besættelsen i Næstved. På denne side kan man tilgå alle de kilder som artiklen er skrevet ud fra, som f.eks. det illegale blad *Morgenbladet*. Disse

⁵ Det Digitale Nationalmuseum, Nationalmuseet, 2013

kilder virker som gode kilder til at lære om besættelsen, men det er også kilder der er blevet udvalgt på forhånd af en arkivar. Valget af kilder, som burde være historikerens opgave, er blevet håndteret af en tredjepart, og dette må man have med i sine kildekritiske overvejelser.

4. What can you say about the provenance of the sources you found? For example, what information do you have about the record's creator (arkivskaber), the collection/context (samling/serie) it was part of when created, etc.? (Casper)

5. (Hint: You might find the needle, but what do you know about the haystack you're searching in?) (Casper)

Som beskrevet ovenfor skal man som historiker overveje de kildekritiske implikationer af, at en arkivar har kurateret en samling af kilder, som historikeren tager udgangspunkt i. Hvorfor er lige præcis disse kilder valgt, og hvilke er blevet fravalgt? En arkivar kunne male et forskruet billede af en historisk begivenhed ved overvejende at vælge kilder der har en høj samhørighed og samtidig udelukke kilder der taler imod dette. Dette ville historikeren der tilgår samlingen aldrig vide, hvis der ikke foretages yderligere benarbejde i kildesøgningen. I vores case med besættelsen, hvor vi søger i NæstvedArkiverne, får vi ikke overraskende en kildesamling om besættelsen i Næstved. Søgningen er et resultat af både selve søgeordet og arkivet, man søger i. I denne kontekst er det en god idé at søge i NæstvedArkiverne, hvis man specifikt vil vide noget om besættelsen i Næstved, og det er sandsynligt, at dette arkiv har de fleste og bedste kilder til dette felt. Der findes ikke nogen forfatter på arkivsamlingen, men vi kan gå ud fra, at det er én eller flere arkivarer på NæstvedArkiverne. Vi har ikke god information om hvilke valg der er taget, da kilden blev transformeret fra analog til digital kilde, og derfor kan vi mangle nogle overvejelser og perspektiver⁶.

6. Is it possible to obtain information about related material from the same record creators (arkivskaber) that has not been digitized? (Asger)

NæstvedArkiverne og Nationalmuseet har begge digitaliserede arkiver, som er tilgængelige online. De arkiver, som ikke er tilgængelige, er mulige at tilgå, i den forstand, at vi er nødt til at finde og bestille de arkiver. Dette kræver selvfølgelig, at historikeren, eller den som søger informationen, ved hvad man leder efter. Der er det lettere at gennemse de digitale arkiver og derfra undersøge om man har nogle mangler. Derfra kan man arbejde videre med det og tilgå adgang til de analoge arkiver, som man kan bestille i fysisk form via deres digitale arkiv og hjemmeside. Det kræver i sidste ende et besøg til det ønskede arkiv. Derfor er det muligt at tilgå relateret kildemateriale, som endnu ikke er blevet digitaliseret.

7. What information is available about the digitization process? For example, workflow (OCR, ML, crowdsourcing), technical specifications, quality checks, or metadata structure/vocabulary. (Nikolaj)

⁶ Schriver og Jensen, s. 17

Ved Nationalmuseet kan vi ved deres billedsamling se, at de gør brug af crowdsourcing. De opfordrer til at man opretter sig som bruger og hjælper med placeringen af billeder man kender lokationen på. Det er også der igennem muligt at se, hvor meget du selv har bidraget, samt hvor meget andre brugere har bidraget. Hertil opfordres der til at man giver så meget ekstra information man eventuelt har om billedet. Denne ekstra information kan indgå som metadata, men lokationen må ihvertfald siges at være metadata. Arbejdet kvalitetstjekkes af andre brugere (peer review), hvor et billede kan placeres af flere omgange af flere forskellige brugere, med undtagelse af dem placeret af medarbejdere på Nationalmuseet selv. De er dog også villige til at ændre placeringen på disse billeder, men skal gøres opmærksomme på det af andre veje. Der er dog desværre ikke særligt meget information at hente om den digitale proces de forskellige digitale arkiver har brugt.

8. How would you cite the digital source versus the original analog? Does the archive provide any guidance? (Asger & Nikolaj)

På de digitale arkiver, henholdsvis Nationalmuseet og NæstvedArkiver, modtager vi informationer på billeder, som kan være med til at lave en reference. Heriblandt årstal, hvor billedet er taget, eventuelt afsender og hvor kilden stammer fra.⁷ Ved brug af digitale kilder, for eksempel hjemmesider, er det altid en god idé at indsætte et link direkte til kilden. Her er det en også god ide at man noterer hvornår man seneste besøgte hjemmeside, i tilfælde af, at kilden skulle have været opdateret fra første brug af kilden til for eksempel aflevering. I dette tilfælde ville man også kunne lave en API, som er et link alle kan tilgå. API'en er særligt tiltænkt arbejde i f.eks. R-studio, hvor vi har store mængder kilder. Til det har Nationalmuseets UI ved navn Swagger, som kan trække tilgængelige digitale arkiver lige ud af databasen. Herefter kan den anvendes og deles med partnere

9. Based on your answers above, how well do you feel able to apply source criticism to the digital sources when conducting historical research on the Occupation in Næstved? Please explain your reasoning (Nikolaj)

Vi føler i langt højere grad, at vi er blevet klædt på til kritisk kildehåndtering. Med hensyn til "Occupation in Næstved" og helt generelt kan NæstvedArkiverne og andre arkiver hjælpe med historisk forskning. Særligt NæstvedArkiverne er en meget relevant kilde til at besvare spørgsmålet, som er god at kende til. Man skal dog altid huske at være kildekritisk når det kommer til digitaliserede kilder. Vi har lært, at vi i høj grad skal være opmærksomme på hvilke valg der er taget i transformationen fra analog til digital kilde, samt tænke over, hvorfor disse kilder er blevet digitaliseret, og evt hvad der kunne mangle. Hvis der foreligger information om hvilke kilder der ikke er digitaliseret, skal dette tages i betragtning af de kildekritiske overvejelser. Hertil at det vigtigt at tænke over hvem der har digitaliseret kilderne. I de fleste tilfælde er det arkivarer, men der kan også været gjort brug af andre processer som f.eks. crowdsourcing eller OCR. Digitaliseringsprocessen kan også tit være ret uigennemsigtig. Både med hensyn til hvem der har digitaliseret, men også med hensyn til

⁷ <https://samlinger.natmus.dk/dnt/asset/449296>

valg af og udformning af metadata og hvilke kilder som er blevet digitaliseret fra det analoge arkiv. Et andet hensyn som oftest også skal tages er det faktum at de fleste arkiver er lavet til lægmænd og ikke historikere. Denne grund farver selvfølgelig også valget af kilderne.

Part 3 - *Based on the course sessions (including hands-on experiences) and your answers above, discuss how the digitalization process and digital sources relate to historical research and methodologies. Is it, for instance, but not mandatory, possible to apply core historical research methods to the digitalization process (why? - Why not?) (Nikolaj & Casper)*

Digitaliserede kilder stiller større krav til historikerens faglighed, da man både skal kende til digitale metoder der hjælper med distant reading af massive mængder data, samt en bredere overvejelse af kildens digitale ophav. Ved hjælp af værktøjer som OpenRefine og R-studio kan man visualisere store mængder data som kan være behjælpelige både til at finde spændende problemstillinger der kan undersøges, men også til at besvare problemstillinger. Man skal være opmærksom på hvilke digitale metoder man bruger, afgrænsninger i søgeord osv, da dette kan frasortere kilder med andre perspektiver. Derudover skal man så vidt muligt kombinere de digitale metoder med de analoge, så man får et bredere perspektiv og ikke falder i de faldgruber, de digitale metoder har. De digitale arkiver i sig selv bliver også til en slags kilde, som kan analyseres - hvorfor har man samlet disse kilder, hvilke valg der er blevet taget ift. metadata osv. Det er også vigtigt at huske den historiske kontekst, som kilden er blevet til i, da dette nemmere kan glemmes i den digitale kontekst, hvor man læser kilden på en skærm. Et brevs materialer kan også analyseres, f.eks. kan man analysere papirets konstruktion, hvilken blæk der er brugt, analyse af selve håndskriften et cetera. Dette bliver umuliggjort med en digitaliseret PDF-version.

Hjemmesider:

<https://dokreg.natmus.dk/>

<https://samlinger.natmus.dk/assetbrowse?collection=FHM&keyword=N%C3%A6stved&geo=exact>

<https://www.naestvedarkiverne.dk/soeg?query=bes%C3%A6ttelse>